

CBBSS INFOLETTER ON OIL AND GAS E&P

Съдържание

1. **Мениджър: Устойчиво ниските цени на суровия петрол – предизвикателства и възможности**
2. **Европа не се интересува от дългосрочни доставки от Русия на петрол с високо съдържание на сяра**
3. **ШЕЛ предлага да сондира в два албански брегови блока**
4. **Shell, Petromanas спечелиха газов блок на сушата в Албания**
5. **SOCAR сондира ново газово находище в Каспийско море**
6. **Бъдещето на газовата връзка Азербайджан – Грузия – Румъния, AGRI**
7. **Страхувайте се: Япония е на път да направи нещо, което е не е правено досега**

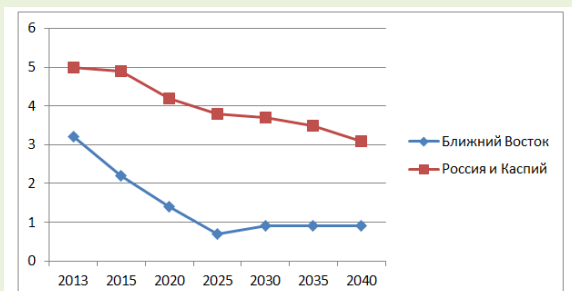
Newsletter Content

1. **Manager: Sustained low oil prices - Challenges and Opportunities - by Ilian Vassilev**
2. **Серу не предлагать: Европа не заинтересована в долгосрочных поставках высокосернистой нефти из России - Юрий Когтев**
3. **Shell Bids to Drill 2 Albanian Onshore Blocks by Benet Koleka**
4. **Shell, Petromanas awarded onshore block in Albania**
5. **SOCAR бурит новуя газовую скважину на Каспии**
6. **Making Sense of AGRI's Future /Azerbaijan–Georgia–Romania Interconnector/**
7. **Be Afraid: Japan Is About To Do Something That's Never Been Done Before**

Мениджър: Устойчиво ниските цени на суровия петрол — предизвикателства и възможности

*Илиян Василев- Managing Partner
Innovative Energy Solutions Ltd.*

От това какви ще бъдат цените на енергийните ресурси, но не толкова в глобален мащаб изобщо, а за конкретните индивидуални и индустриални потребители у нас, зависят темповете на икономически растеж и приходите в хазната. Вече няма съмнение, че факторите, които обусловиха низходящата тенденция в цените на суровия петрол са устойчиви и ще бъдат с нас още дълго време. Няма никакви изгледи в краткосрочна перспектива, предлагането на суров петрол да не продължи да надвишава системно търсенето. Вижте диаграмата за прогнозния внос на суров петрол в Европейския съюз – независимо от спадащия местен добив – прогнозират запазването на равнището на потребление и спад в хоризонт до 2040 година.

Източник: RusEnergy по данним OPEC WOO 2014: Прогноза за вноса на петрол в Европа от Русия /Каспийския регион и Близкия Изток, млн барела/ден

Съдете сами – нито една от крупните, добиващи петрол страни, няма изразено намерение да намали добива. Саудитска Арабия заложи на изместването на конкуренцията чрез заливане на пазара с максимални количества от евтин свой петрол на рекордно високи равнища. Русия също достигна рекордите от времената на Съветския съюз. Канада и другите страни от залива добиват на предела. Дори малък Оман мина гротмайторската граница от милион барела на ден.

Новините за броя на сондажните платформи показват, че по-ниските цени действително играят сдържачо въздействие, но не толкова, че да се отрази негативно на добиваните количества. Производителността на сондажите в САЩ, която на годишна база расте с близо 20% благодарение на новите технологии, позволява на американските компании да оцеляват дори при по-ниски цени около и под 50 долара на барел. Не всички, разбира се, оцеляват, но фалитите на "слабите" само укрепват резистентността на сектора като цяло.

И накрая – в пазарното уравнение, което ще определя цената на суровия петрол в бъдеще, още не са отчетени всички фактори, които могат допълнително да натиснат цената надолу – Иран и САЩ.

Все още се третира като неизвестност дали Конгреса на САЩ ще одобри сделката с Иран, но шансовете за отхвърлянето и на този етап не са за предпочитане.

И накрая – САЩ до края на годината се очаква да трасират и своя път за износ на нефт и газ, като постепенно премахват

забраната за износ на суров петрол, с което допълнително ще наклонят везните в полза на устойчивото превишаване на предлагане над търсене на глобалните пазари. При това не само и не толкова на леките фракции от шистов нефт, колкото на втечнения природен газ, защото именно по-високите международни цени на природния газ могат да подобрят икономиката на добива на шистов нефт и газ.

По-високите цени на природния газ в Европа и Азия в сравнение със САЩ, също не са даденост, особено при устойчивото превишение на предлагането пред търсенето. Само „Газпром“ по европейското направление има неангажиран капацитет от 180 милиарда кубически метра, който с времето ще нараства. А към него трябва да добавим и охладнелия ентузиазъм на Китай към източносибирския газ.

В допълнение, на глобалния пазар на втечен природен газ до 2020 година ще излезнат над 200 милиона тона втечен природен газ, а данните за ръста на потреблението съвсем не са повсеместни и очевидни. Азиатският пазар на втечен природен газ тези дни се повлиява значително, особено след обявеното решение на Япония да рестартира ядрените си реактори. Търгуваният за септември газ с маркер Платс - Южна Корея - Япония е в рамките на 240-250 долара за хиляда кубически метра, което практически изравнява цените в Европа и Азия.

И накрая – какви са последствията за България?

Крайно време е да разберем, че с тези близо 5 милиарда долара, които плащаме за внос на нефт и газ, можем като минимум да разнообразим доставчиците си като плащаме по-малко и като максимум да развием местен добив, който да усилва местната част във веригата на добавената стойност. Това няма да стане, ако продължаваме да бъдем в пасивна позиция и чакаме някой отвън да свърши собствената ни работа – да подготви кадри, да спечели обществеността за каузата на местния добив, да подготви адекватни като качество и обхват на услуги местни подизпълнители. Както при суровия нефт, така и при природния газ. Каквито и стратегически проекти за транзит да омайват съзнанието ни и пълнят бъдещи виртуални кесии, няма нищо по-устойчиво и по-значимо от ангажирането на местни и най-вече на международни компании за проучване и добив в разработване на местните ни находища.

Съпротивата обаче е огромна, защото срещу тази политика са всички, които и в момента са на хранителната верига в ролята си на политически или бизнес посредници на вноса на тези суровини от Русия. Значението на тези 5 милиарда долара, дори и за Кремъл, само ще нараства, особено на фона на свиващите се дялове от европейския пазар и най-вече на приходите от продажби. Без битка просто няма да стане.

Ако диверсификацията на доставките на природен газ у нас е достатъчно сложна и трудна задача, диверсификацията на доставките на суров петрол е още по-трудна. Тук не е от значение толкова физическата диверсификация, колкото оптимизацията на

стойностната верига, натоварване на преработващите мощности и усилване на местната добавена стойност, включително оставащите средства в бюджета.

Ниските цени на суровия нефт, особено ако се задържат под 45-50 долара на барел, не са благоприятна среда, защото дълбоководните проучвания и добив са скъпи и рискови – и доста компании, включително тези, които очакваме да играят на търга за „Силистар“ и „Терес“, както и тези от консорциума за „Хан Аспарух“ – вече обявиха съществено съкращаване през 2015 година на инвестициите в нови сондажи и проучвания по целия свят и се очаква да направят същото през месец септември.

Наследството на форсираната раздяла с Шеврон – най-голямата нефтена компания работила някога в България – не е позитивно. Защото те бяха поканени от българската държавата за участие в обявена от нея процедура. И когато възникнаха трудности и стартира кампанията срещу Шеврон – българското правителство се измъкна „по терлици“ през задния вход.

Никак не са случайни „невинните“ опити за затрудняване на работата на нефто-газовата индустрия – което бе потвърдено и от историята с мъртвите делфини на плажа Корал в навечерието на крайния срок на търга. Тяхната смърт бе пряко обвързана с проучванията за нефт. Не изключвам вероятността, конкретно въввлечените еколози да са действали от най-чисти подбуди. Но медийното усилване – като по команда и в дълбочина – това не е случайност, нито по подразбиране, а координирана акция. Дълбоко се лъжат

онези, които обясняват лесно и бързо всичко с дългата ръка на Газпром. Задкулисието и странни "съюзи" се много по-мощен ограничител на енергийната ни независимост, отколкото откритите действия и акции на руския газов монопол или на руската държава.

И това едва ли ще бъде края – ще има нови провокации и опити за очерняне на индустрията, на институциите и на стандартите за безопасност. Защото залозите са неимоверно високи – нито повече, нито по-малко - 5 милиарда долара годишно

И затова българското правителство трябва много внимателно да прецени, каква роля ще избере този път да играе – ролята на страничен наблюдател и регистратор на събитията, или ще включи своите ресурси, за да разкрие подбудителите и механизма на кампаниите срещу местния добив на нефт и газ. Те пряко подриват суверенитета ни в енергийната област и националната сигурност в условията на открита хибридна война срещу нас. Време е да се замислим, дали не трябва да съ-инвестираме в проектите за проучване и добив, особено когато това ще сподели инвестиционния риск на международните ни партньори и ще предопредели, дали да има проучвания и сондажи или не.

Мултипликационният ефект на инвестираните средства в проучване и добив и най-вече на спестените или диверсифицирани разходи по техния внос от един единствен доставчик, може да даде отговора на въпроса, как да се отблъснем от последното място на развитие в ЕС.

Просто трябва да затворим кранчетата, по които изтича националното ни богатство.

Европа не се интересува от дългосрочни доставки от Русия на петрол с високо съдържание на сяра

Юрий Когтев, RusEnergy, June 16, 2015

Руските нефтени компании ежегодно изпращат зад граница, по експортните петролопроводи, милиони тонове нефт с високо съдържание на серни съединения, които в петрол „Уралс“ достигат до 1,35%. Истината е, че потребителите на суровините не са много щастливи от такава доставка, тъй като се налага допълнителна обработка за отстраняване на сярата, което изисква допълнителни разходи от преработвателните предприятия. Така се е наложило правилото: по-високото съдържание на сяра в петрола, налага по-голяма отстъпка, в сравнение с маркиран сорт петрол.

Поддържането на постоянно съдържание на сяра в експортния микс на "Транснефт" е все по-трудно, тъй като обемът на добива на кисело-суров петрол (със съдържание на сяра над 1,8%) в Русия постепенно се увеличава. Ако през 2014 г. системата от нефтопроводи на "Транснефт" е приела 81.1 милиона тона от такъв петрол, през 2015 г. прогнозният обем ще достигне близо 85 милиона тона. В системата на "Транснефт" сурови материали с високо съдържание на сяра се смесват с висококачествен петрол от Западен Сибир и се отправят за износ.

Трябва да се отбележи, че статистиката на Еврокомисията разделя петрола, изнасян от

Русия, на две групи: „Уралс“ и „други смеси“. Към втората група се отнасят, основно, партиди от петрол с превишение на прага от 1.3%. По тръбопровода „Дружба“, по данни на агенция „Argus“ – *Международна информационна и консултантска компания*, с предимство се изнася петрол със съдържание на сяра повече от 1.5%. Затова по някои други направления се доставя/изпомпва петрол ESPO, със съдържание на сяра по-малко от 0.5%.

За да се запази стандартното ниво на сяра в руските експортни смеси, има няколко начина. Най-радикалният от тях предлага „Транснефт“: за петрола със съдържание на сяра по-високо от 2.3% се изгражда отделно направление за експорт чрез балтийското пристанище Уст-Луга. Това ще позволи да се понижи съдържанието на сяра в петрола по останалите направления и така ще се реализира допълнителен доход.

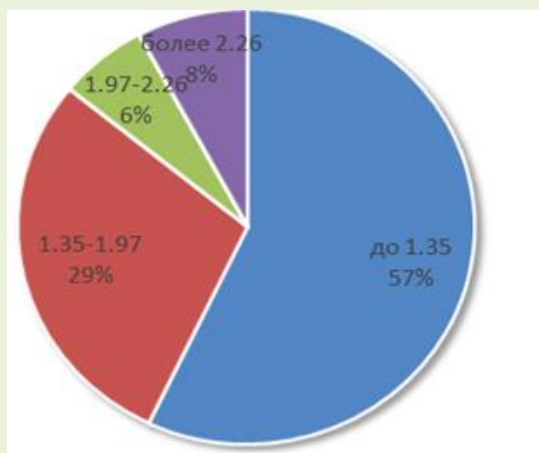
Добиващите кисело-суров петрол в Татарстан, Башкортостан, Удмуртия, Коми, Самара, Перм – са загрижени, че отстъпката за техните продукти може да достигне такъв мащаб, че значителна част от работата трябва да спре, защото добивът е нерентабилен, с всички съпътстващи икономически и социални последици от това.

Ще има ли пазар?

"Транснефт", уверява, че не се очакват проблеми с продажбата на петрол с високо съдържание на сяра. Ръководителят на компанията Николай Токарев през юни в интервю за ТАСС е заявил, че много европейски рафинерии са „били ориентирани към нашия нефт и високото съдържание на сяра в него“ и че „съмнения за това, дали ще има пазар за този петрол – няма“.

Данните на Европейската комисия, поне в момента, са в подкрепа на това заключение: вносът на петрол със съдържание на сяра, превишаващо 1,97% през 2014 г. е бил с постоянен обем – 73 милиона тона, или около 14% от общия внос на петрол в ЕС. И повечето от пратките (41 милиона тона) на петрол се падат на такъв със съдържание на сяра, превишаващо 2,26%.

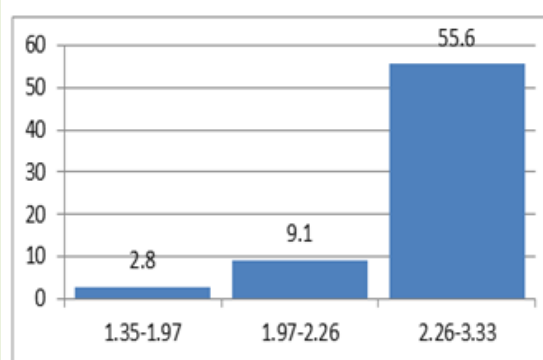
Сега, този сегмент от европейския пазар се заема преимуществено от страни-износители на петрол от Близкия Изток и Латинска Америка. Ако на Балтийско море се изгради специализирано пристанище за петрол с високо съдържание на сяра, то нашите износители ще могат ефективно да конкурират настоящите доставчици, за сметка на по-късите разстояния, което ще им позволи да заемат част от пазарната ниша. По този начин руските фирми, добиващи петрол, ще запазят за себе си частта от пазара на петрол със съдържание на сяра от 1.35 до 1.96 % (която днес съществено запълват), а освен това ще разширят дела си в сегмента на петрол със съдържание на сяра по-високо от 2.26%.

Источник: RusEnergy по данни на ЕК: Разпределение на пазара за внос на петрол в страните членки на ЕС през 2014, по съдържание на сяра, %

Както се казва, изгодата е налице, но дяволът е в детайлите.

Анализът на статистиката на ЕК показва, че европейските потребители охотно купуват петрол с високо съдържание на сяра, но при тази сделка изискват висока отстъпка. Ако в сегмента от 1.97% до 2.25% съдържание на сяра, средната отстъпка към средно европейската цена на вноския петрол е приемливата \$ 9.1 за тон, то в сегмента на съдържанието на сяра над 2,26%, средно отстъпката стремително нараства и достига \$ 52,7 за тон. А това е твърде много. Ако за арабските компании с тяхната ниска себестойност на добива такива цени са приемливи, то за руските – това може да се окаже критична точка.

Источник: RusEnergy по данни на ЕК: Размер на средната отстъпка в цената на петрол/тон с високо съдържание на сяра към средноевропейска вносна цена, в зависимост от съдържанието на сяра, 2014

Ненужна преработка

Има и още един фактор, на който трябва да се обърне внимание при търене на решение на въпроса за отделянето на експортния поток на петрол с високо съдържание на сяра към направление Уест-Луѓи: дългосрочните тенденции на европейския петролен пазар.

Политиката на ЕС е насочена към поощряване потреблението на дизелово гориво, което значително усложнява живота на европейските преработватели: те трябва да се преустройват на "екстра" бензин, който неизбежно се формира в процеса на дестилация и не се продава добре в Европа. Ако до неотдавна, европейският бензин заминаваше към САЩ (до 22 милиона тона/годишно), то към настоящия момент, във връзка с ръста на добиване на шистов нефт, и този пазар се затваря за него.

В тези противоречиви условия (наречени в прогнозния доклад на ОПЕК за 2014 г. „кошмар за рафинериите“) на европейските компании ще се наложи да затварят рафинерии. Така, в периода от 2008 до 2012 г. включително са били изведени от експлоатация 16 европейски рафинерии. Франция е загубила 25% от преработвателните си мощности, Германия, Великобритания и Италия – съответно 11%, 11% и 8%. И тази тенденция продължава. През февруари 2015 г. Патрик де ла Шевардиер (Patrick de La Chevardiere), главен финансов директор на френската фирма Total е заявил, че в европейската индустрия за преработка на петрол трябва допълнително съкращаване на 10% от мощностите.

Не е изненада, че вноса на петрол в страните-членки на ЕС постоянно намалява (в периода от 2005 до 2014г.с 13%) и ще продължи да намалява и в бъдеще. В ЕС се предпочита дефицитът на дизел да се покрива за сметка внос на нефтопродукти и повишаване ефективността на потреблението им, а не за сметка поддържането на местната преработка. В бъдеще и да не се заложи на електрически превозни средства и на възобновяемите

енергийни източници, налице е изоставане в добива на изкопаеми горива.

В резултат на това, Международната агенция по енергетика очаква през 2020 г. спад в търсенето в ЕС на петрол с високо съдържание на сяра с 4%, в сравнение с 2014 г. и предполага, че повишаването на енергоефективността и затягането на екологичното законодателство могат да допринесат в бъдеще за понижаване на този показател. ОПЕК в ежегодния си прогнозен доклад за 2014 г. (World Oil Outlook - WOO) прави прогнози за значително понижаване на вноса на нефт в страните - членки на ЕС с 10,2 милиона барела/ден до 7,9 милиона барела/ден през 2020 г., или с 23%.

Запази кошницата /пазарната кошница/

На европейския пазар с най-бързи темпове ще падне потреблението именно на петрол с високо съдържание на сяра. Причината е ясна: страните-членки на ЕС и Норвегия добиват с предимство качествен нискосернист петрол, макар че обемът на добива бързо намалява, заради изтощаване на местонахожденията в Северно море. За да се поддържа постоянно, стабилно качеството на смесите, насочени към европейските рафинерии, компаниите трябва да внасят по-висококачествен петрол и отказват да купуват суровини с високо съдържание на сяра.

В рамките на тази тенденция Европа, в перспектива, ще намалява вноса на петрол от страни от Персийския залив, за които високосернистият петрол е на първо място, а също и Русия. Това признават аналитиците от

ОПЕК и съобщават, че вносът в Европа на блискоизточен петрол през 2013 г. ще намалее с 3.2 млн барела/ден до 0.9 млн барела/ден през 2030, или 72% и ще запази това ниво през следващото десетилетие. Вносът на петрол от Русия и Каспийския регион ще намалее, по мнение на аналитиците, с 4.92 млн барела/ден през 2015 г. до 3.1 млн барела/ден през 2040г., или с 37%.

Оказва се, че в Европа търсенето на петрол с високо съдържание на сяра ще намалее бързо и по-бързо в сравнение със спада в търсенето на петрол като цяло. Такъв петрол, изпращан от Русия към Европа чрез пристанище Уест-Луга, ще изпитва много силна конкуренция от страна на производители като Ирак, с бързо нарастващ добив и износ, Саудитска Арабия, разполагаща с голям свободен производствен капацитет, а може би и Иран. Всички тези страни добиват петрол със съдържание на сяра значително над 1,97%.

С Уест-Луга за европейския пазар ще се конкурират и страни от Латинска Америка, които се подготвят за по-нататъшно намаляване на вноса на петрол от САЩ, поради развитието на добива от нефтени шисти и пренасочването на потоците на кисело суров петрол към Европа и други региони. Може да се появи и друг конкурент на руския кисело суров петрол – мазут с високо съдържание на сяра, в това число и руски, който европейските рафинерии използват като алтернативна суровина, заради ниските му цени.

Покрай Азия

Любопитното е, че азиатските страни имат политика, диаметрално противоположна на европейската, а именно – да се насърчава създаването на съоръжения за преработка на кисело суров петрол, въз основа на разчети за реализацията на готовия продукт, включително и на европейския пазар. В страните от Близкия изток, Индия, Китай, Южна Корея се строят или модернизират инсталации, предназначени за производство на дизелово гориво с ниско съдържание на сяра, за да го продават в страни на ЕС.

Въпреки това, „износният прозорец“ за петрол с високо съдържание на сяра в Уест-Луга почти е отрязъл руските добивници от азиатските пазари, като им предлага да доставят суровини на смаляващия се и силно конкурентен европейски пазар, където отстъпките за съдържание на сяра ще нарастват стабилно през годините. Загрижеността на добивниците на петрол от Поволжието/Волга и други руски региони могат да бъдат разбрани: цените на петрола и така са на ниско ниво, но необходимостта да продават суровините при значителна отстъпка може да убие най-старите петролни полета.

Особено критична може да стане ситуацията, ако ЕС засили още санкциите срещу Русия и ограничи вноса на руски нефт. В този случай, руските петролни компании ще могат да запазят своя бюджет, изнасяйки петрол за азиатските страни чрез нефтопровода ESPO (*чрез ESPO се транспортира петрол от руските рафинерии и нефтени находища в Източен Сибир и Далечния Изток за страните от Азиатско-Тихоокеанския регион през пристанище Kozmino*), или чрез Новоросийск и с допълнителни с танкери –

през Суецкия канал. Но добивниците на кисело суров петрол ще бъдат лишени от такава възможност: да се изпращат суровини с танкери, с товароподемност до 120 хиляди тона, от Уст-Луга до Азия е търговски нерентабилно.

Във връзка с това, авторите на проекта с предпочитана посока на износ на кисело-суров петрол през Уст-Луга, трябва отново много внимателно да анализират дългосрочните рискове от подобна инициатива. Възможно е отрицателните последици, включително и социалните, да надхвърлят краткосрочните търговски ползи от пренасочването на кисело суровия петрол към Уст-Луга.

Още повече, че Уст-Луга има алтернативи. Според заместник-министъра на енергетиката на Руската федерация Кирил Молодцов, изказал се през март, до 2020 г. „значително влошаване на ситуацията заради сярата няма да има“, ако се използват наличните резерви в капацитета за износ. За решаването на проблема може да помогне и увеличението на обработката на кисело суров петрол в региона на добива, както и въвеждането на ограничения за първична преработка на висококачествен ниско сернист петрол в рафинериите с ниска дълбочина на обработка/рафиниране, често, разговорно наричани „самовари“.

Един от вариантите може да е по-нататъшно проучване на въпроса за това, как ще се отрази на цената на петрола, транспортиран в посока на Kozmino, умереното нарастване на съдържанието на сяра, с отчитане на пониската чувствителност на цените на петрола на азиатските пазари, в сравнение на същия

показател от пазарите в Европа. Необходимо е да се отчете не само състоянието на пазарите, които съществуват към момента, но и тяхното дългосрочно развитие.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#).

ШЕЛ предлага да сондира в два албански крайбрежни блока

Benet Koleka,

ТИРАНА, 23 юли (Ройтерс) – Сдружение между Royal Shell, Холандия и Petromanas, Канада е оферирало да сондира в два брегови блока в централната част на Албания, в близост до друг, обещаващ блок, който те сондират по на юг.

Съобщава се, че три оферти са подадени за тези два блока от: Shell Upstream Albania B.V с Petromanas Albania GmbH, Israel's Delek Group Limited (DLEKG.TA) и Interland Investments SA .

Националната агенция по ресурсите е изпратила офертите в Министерство на енергетиката, където ще се избере победителя и ще инструктират Агенцията за започване на преговори.

В десетилетието след 1990 г., когато в Албания падна комунизмът и хората се стремят страната да се присъедини към НАТО и Европейския съюз, Shell многократно демонстрира интерес към търсене на

петрол, след като много компании не успяха да намерят.

Начинанието на Сдружение между Royal Shell, Холандия и Petromanas, Канада е да сондират два сондажа до размера на изходния потенциал, след многообещаващи първоначални резултати в сондаж Shpirag, на половин миля от мястото, където Occidental през 2001 г. намери много малко петрол и се отказа.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#).

Shell, Petromanas спечелиха блок за проучване на сушата в Албания

07.08.2015г.

Калгари: Албърта - Royal Dutch Shell и Petromanas Energy са определени от Националната агенция за природни ресурси (AKBN) на Албания за спечелилите търга за Блок 4, на сушата на Албания.

Блок 4, който обхваща около 560 000 бруто декара, се намира югоизточно от действащи блокове 2-3 по силата на договор на Petromanas Energy, се казва в съобщение на базиран в Калгари сайт на Petromanas Energy.

"Блок 4 беше ясният фокус на нашата тръжна дейност, тъй като е в посоката на развитие и местоположение на открития петрол от дружеството в сондажите Shpirag, и Molisht на блокове 2-3", каза Глен Макнамара,

главен изпълнителен директор на Petromanas.

Решението е условно и детайлите ще се финализират по време на подробните преговори с албанските Министерството на енергетиката и AKBN за реда и условията на споразумението за добив на петрол и след необходимите одобрения от правителството.

Заявлението за Блок 4 отразява интересите в съвместното предприятие - 25% за Petromanas и 75% за Royal Dutch Shell, който също ще работи.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#).

SOCAR сондира ново газово находище в Каспийско море

Trend

Държавното газово-нефтено сдружение на Азърбайджан /SOCAR/ е започнал сондажи в ново морско находище „Булла Дениз“. Това е съобщила компанията на сайта си.

„Дълбочината на сондажа е шест хиляди и двеста метра. Разчетите са за денонощен добив 150 тона¹ кондензат и 800 хиляди куб. м газ“.

Местонаходището „Булла Дениз“ се разработва от 1975 г. От тогава от него са

¹Данните са от оригинала; може да са барела

добити повече от 61 милиарда куб. м газ и 12 милиона тона нефт и газов кондензат.

В състава на сдружението SOCAR влизат производственото обединение „Азнефт“ за добив на нефт и газ по море и суша, „Азерикимя“ – от химическия сектор и „Азеригаз“. Освен това в състава му са и редица преработвателни и сервизни предприятия, формирания, занимаващи се с геофизически и сондажни работи.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#).

Бъдещето на газовата връзка Азербайджан – Грузия – Румъния, (AGRI)

*Anca Elena Mihalache **

Много мастило е изписано „за“ и „против“ проекта за газова връзка Азербайджан – Грузия – Румъния - AGRI.

Проектът, малко известен извън региона, има за цел да се изгради първото съоръжение за втечен природен газ /LNG/ в Черно море и да свърже съответно грузинското и румънското пристанища Poti и Midia. Азербайджански газ ще се транспортира по тръбопроводи до Poti, където ще се втечнява и след това ще се транспортира до Midia за повторна газификация и допълнително инжектиране в румънската национална газопреносна мрежа, от където, ще се изнася в Унгария и вероятно и на други пазари.

Проучване за изпълнимостта на проекта е завършено през 2012 г. и същият е представен по време на среща на министрите на посочените страни на 24 юни 2015 г. в Букурещ, когато посочените по-горе данни се появиха, заедно с подробна информация за разходите. Те ще варират от 2 до 5 милиарда евро, в зависимост от капацитета.

Приложимите опции за капацитет са относително между 5 и 8 милиарда куб.м, с възможност за увеличаването му във времето, ако е необходимо. Сърбия обяви намерението си да се присъедини към проекта и България може да я последва, така че за крайните обеми ще трябва да се помисли, извън разходите за осъществяването.

Досега големи петролни и газови компани не са показали интерес към проекта, основан на компетенциите на дружеството, базирано в Букурещ, поравно разделено между Romgaz, Румъния, GEOC, Грузия, SOCAR, Азербейджан и MVM, Унгария.

Като повечето петролни и газови проекти преди него, AGRI е изготвен със силна подкрепа и с категорични критики, със сериозни доводи и от двете страни.

Първо, AGRI е надежда

Основният им аргумент е, че AGRI е стратегически проект, който, като част от Южния газов коридор, може да предложи не само диверсификация от руските доставки, но също и от претъпкания маршрут на Турския газов поток. По-късно във времето може да се направи приспособяване за туркменски и за ирански газ, за да потекат към европейските пазари, което увеличава

привлекателността на проекта. Страните по пътя му ще могат да спечелят значително от инвестицията и по отношение на създаването на работни места и повишаване на търговските потоци. Голите хълмове на Грузия се виждат в ролята си на стратегически път за газовите доставки. Най-накрая Румъния ще се отбележи върху регионалната енергийна карта със собствен проект, на собствената си територия, след разочарованието си с Набуко. AGRI може да допринесе за доставяне на Черноморски офшорен газ за регионалните пазари, ако проектът действа като стимул за изграждане на инфраструктура, която свързва Черно море към националната мрежа.

Второ, все пак има и AGRI-скептицизъм

В средносрочен план за AGRI, както и за газопровода TANAP-TAP, няма достатъчно предлагане на азерски газ, като в същото време, ако някога ще има включване на туркменски и ирански газ, това ще отнеме дълго време, за да се придвижи към европейските пазари.

Развойните разходи за пренос на втечен природен газ, при настоящите нива на технологично развитие надминават тези за газопроводите. Това означава, че два големи чуждестранни инвеститори няма да са склонни да се ангажират (особено по време на срива на сегашните цени на петрола) и всяко съоръжение за втечен природен газ ще може да бъде конкурентно по отношение на цените, особено в сравнение с руския газопровод.

Освен това Турция няма интерес да отвори Босфора за движението на танкери, особено

ако няма да имат свой дял от транзита на каспийски газ.

Затвореното /вътрешно/ Черно море „пази“ AGRI от зависимост от регионално търсене, като по този начин го прави по-малко привлекателен. Ако черноморските превозвачи на втечен природен газ ще имат достъп до глобалния пазар на втечен газ и обратно, проектът ще има повече смисъл за инвеститорите, особено в този момент, когато сектора на LNG е във възход.

Не на последно място, някои събития показват, че пътят на AGRI може да бъде застрашен от по-нататъшно навлизане на руските войски на грузинска територия, което представлява заплаха за инфраструктурата на газопровода.

Ако Набуко ни научи на нещо, то е, че прагматизмът и финансовите изчисления имат предимство в тези решения. До надежда за AGRI може да се стигне със доказване и показване на сигурен източник на доставки на газ, което да предизвика подкрепата на големите инвеститори, иначе AGRI ще остане в състояние на неопределеност, както другите преди него.

Стига да не предизвика страните да бавят други проекти за диверсификация, това не е заплаха. Това дори може да послужи на правителствата като инструмент за преговори за по-евтин руски газ, ако Москва е убедена в жизнеспособността на проекта.

Или това може да доведе Турция да предложи по-евтино транзитно преминаване през нейната територия.

Тези аргументи биха могли да станат по-силни, ако AGRI ще се възползват от финансова помощ на Брюксел; но това е едно голямо „ако“ и ако това не се случи, AGRI ще бъде в състояние на неопределеност за дълго време. Следващият му шанс ще зависи от успешното прилагане на постигнатото наскоро споразумение с Иран, което ще бъде по-ясно през есента, след гласуване на Конгреса на САЩ – все още далечен сигнал за AGRI.

***Anca Elena Mihalache** работи като старши анализатор с Групата за енергийна политика, румънски мозъчен тръст, специализирана в областта на енергийната сигурност, както и като изследовател за Wikistrat, световна crowdsourcing формация /**Crowdsourcing**, модерен бизнес термин, въведен през 2005 г., определя се като процес на получаване на необходимите услуги, идеи, или съдържание чрез привличане на информация от една голяма група от хора, и най-вече от онлайн общност, а не от традиционните служители или доставчици на консултации/

СТАТИЯТА [МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ ТУК.](#)

**Страхувайте се:
Япония е на път да
направи нещо, което
не е правено досега**

*Tyler Durden, 08/08/2015
Национална асоциация за граждански права,
Япония*

Когато думите "в нафталина", "ядрена" и "не е правено досега", се разглеждат заедно с Япония в едно изречение, светът трябва да обръща внимание ...

Както Bloomberg съобщи, служители на КЕРСО (Японската енергийна компания) са изправени пред обвинения за липсата на готовност по отношение Фукушима, в доклад на МААЕ се вменява значителна вина на японската култура на "свръх-увереност и самодоволство", както и че Япония е на път да направи нещо, което никога не е било направено преди: Рестартиране на редица „нафталинени“ ядрени реактори.

Първият реактор, който ще се срещне с новите стандарти за безопасност, ще бъде линия най-рано следващата седмица. Япония възражда ядрената си индустрия четири години след като затвори за проверки за безопасност ядрените си съоръжения след земетресението и вълните цунами, които разбиха станцията Fukushima Dai-Ichi северно от Токио, причинявайки изтичане на радиация, което наложи евакуацията на 160 000 души.

„Нафталинени“ реактори са били връщани в експлоатация и в други части на света, макар и не в този мащаб - 25 от 43 реактора в Япония са кандидатствали за разрешителни за рестартиране. Един от уроците, извлечени другаде е, че процесът рядко върви гладко.

От 14 реактори, които са възобновили операциите след четири години извън работа, всички са имали аварийни спирания и технически повреди, според данни на Световната ядрена асоциация.

През юли 2012 г. след напрегнати преговори между правителството и властите на префектура Фукуи беше възобновена работата на два блока в АЕЦ „Ои“, но само след година те отново са спрени за планова проверка и оттогава не са рестартирани, поради твърдата опозиция на местните власти.

Дори и след получаването на разрешение от държавния контролен орган – комисията за ядрено регулиране, за реално рестартиране, операторът трябва да получи одобрението на префектурата и местните жители.

КЕПКО получи разрешение още миналото лято, но съгласуването с местните власти отне почти година.

Алисън Макфарлейн, бивш председател на Комисията за ядрено регулиране на САЩ, е изразила становище по електронна поща, че „Ако реакторите са били спрени за дълго време, може да има проблеми с оборудването и с „ръждясали“ оператори“. В случай, че все още не се притесняват достатъчно....

* На 11 август 2015 г. световните информационни агенции предадоха, че „ядрен реактор беше рестартиран тази сутрин в Япония“. Реактор 1 на централата „Сендай“, на 1100 км югозападно от Токио, в префектура Кагошима, е бил рестартиран в 10,30 ч. местно време (03,30 ч. *наше време*), събщи говорител на компанията „Кюшу Електрик Пауър“ (КЕПКО). Ядрото ще влезе във верижна реакция от 23,00 ч. (16 ч. *наше време*) и от петък ще започне да генерира електроенергия, която ще бъде пусната в мрежата от началото на септември.

„Искам рестартирането да бъде извършено при пълно гарантиране на сигурността, която трябва да бъде приоритет“, е заявил премиерът Шиндзо Абе.

Рестартирането беше определено като грешка от Наото Кан, премиер по времето на катастрофата във „Фукушима“, впоследствие станал един от най-ревностните антиядрени активисти.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#).

Уточнение

Авторите на настоящия информационен бюлетин финансират това начинание, водени от своята гражданска позиция за необходимостта от пълноценна и балансирана информираност на обществото по въпросите на проучването и добива на нефт и газ. Проявилите интерес да подпомогнат проучванията и информационната дейност на Центъра за изследвания на Балканския и черноморския регион могат да се обръщат за повече информация и конкретни проекти към координатора на програмата на следния адрес cbbsinfocenter@gmail.com

Unsolicited mail: Ако не желаете да получавате този инфолетър, моля да се отпишете от адресния списък като изпратите обратно съобщение на cbbsinfocenter@gmail.com

Правата по превода на всички статии принадлежат на издателите на настоящия информационен бюлетин.

Контакти за повече информация:

Алекс Алексиев

alexralex@aol.com

Васко Начев

vasko@infonetbg.com

Илиян Василев

idvassilev@innoenergy.biz

Мартин Владимиров

mvladimirov@ceemarketwatch.com

Руслан Стефанов

ruslan.stefanov@online.bg

Христо Казанджиев

h.kazandjiev@yahoo.com